

Example of Smart Search usage in Omeka

Екатерина Пишмирова

Дамјан Панџаров

Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство

ФИНКИ

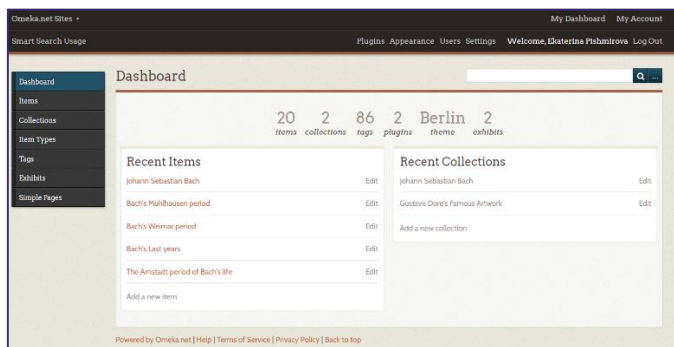
Скопје, Македонија

Вовед

Омека е веб-платформа за поставување на дигитални објекти, нивно организирање во колекции и изложби, кои што може да ги споделувате. Овозможува структурирање на информациите за физички или виртуелни луѓе, места, предмети; за да се искаже поврзаност помеѓу овие објекти; да се креираат јавни дигитални колекции и да развиваат јавни дигитални изложби.

Организацијата е изведена во 3 категории, тие се:

- Items
- Collections
- Exhibits

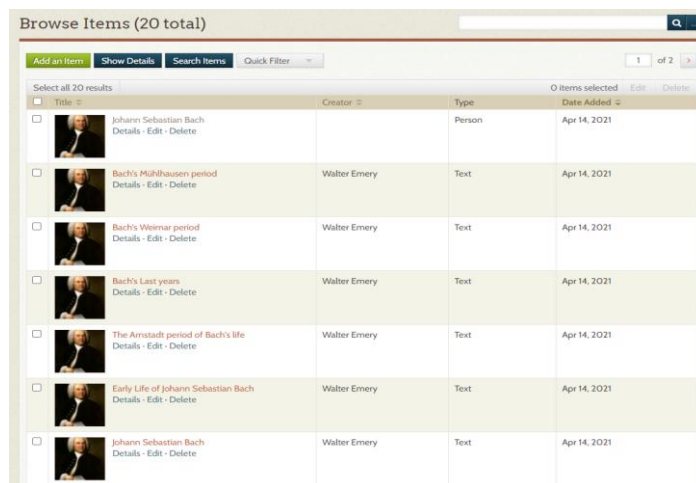
Слика 1 - Табот "Dashboard"

Табот „Dashboard“ (Слика 1) ни дава детален приказ на нашата околина за работа и се она што ние го имаме поставено на неа. Во нашата креирана комплексна колекција имаме додадено 20 Items, 2 колекции и 2 изложби, имаме додадено 86 тагови и 2 плагини. Секоја од колекциите и изложбите претставува посебна целина и се однесува на одредена тема.

I. КРЕИРАЊЕ НА СОДРЖИНИ

A. Прегледување на поставените содржини

Од левата страна на менито, доколку кликнеме на едно од опциите како што се Items, Collections и Exhibits ќе го добиеме следново прикажување на поставените содржини:

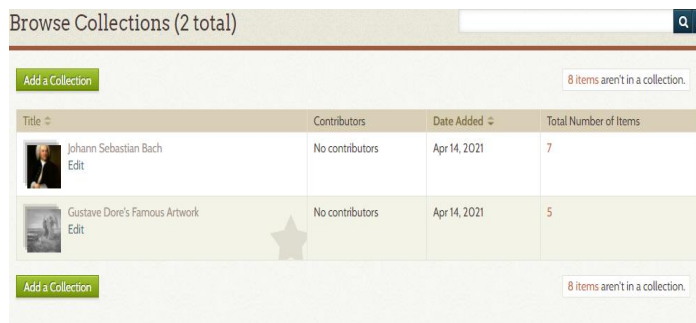

Слика 2 - Приказ на Item-ите на страна на администраторот

Опцијата “Items” ни нуди приказ на сите додадени item-и (Слика 2) и основни информации како името, креаторот, типот на елемент и датум кога е додаден истиот.

Понудени се и опциите како “Show Details” и “Hide Details” кои нудат приказ и криење на сите тагови асоцирани со тој item, опциите “Edit”, “Delete” и “Search Items” кои исто така ни овозможуваат лесна, брза и едноставна работа со нашите item-и.

Опцијата “Collections” ни нуди приказ на колекциите (Слика 3), каде ни се прикажуваат основни информации како име на колекцијата, датум на креирање и број на објекти односно item-и кои ги содржи во себе.

Слика 3 - Приказ на колекциите на страна на администраторот

Опцијата “Exhibits” исто така нуди приказ на изложбите (Слика 4) каде ги гледаме информации како име, тагови, тема која ја користиме и датум на креирање.

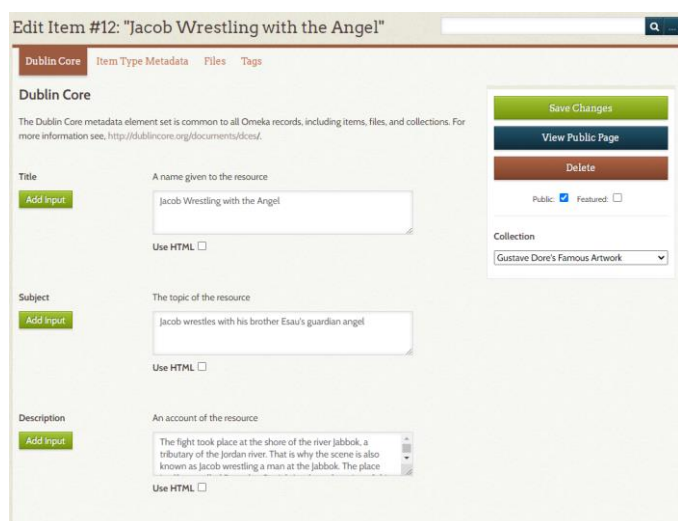

Слика 4 - Приказ на изложбите на страна на администраторот

Б. Креирање и уредување на “Item”

Omeka.net е страница која ни овозможува разновидно обработување на предмети.

Постои опција “Add an Item” која ни овозможува креирање, а потоа и уредување со помош на опцијата “Edit”. Креирањето и уредувањето на еден Item е организирано на следниов начин:

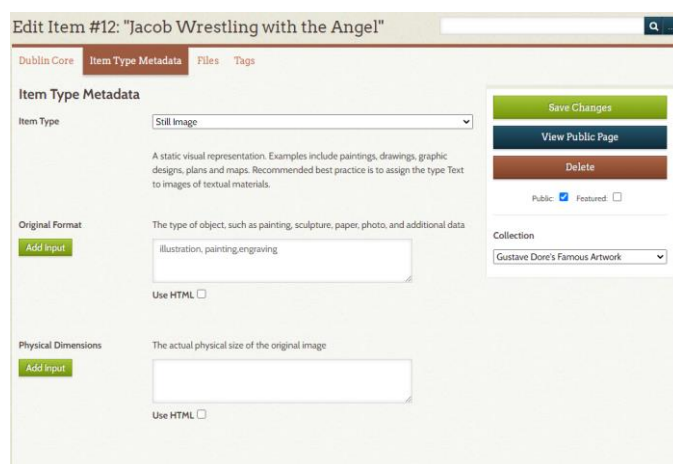

Слика 5 - Уредување на Item (Прозорецот “Dublin Core”)

Прозорецот “Dublin Core” (Слика 5) нуди внесување на вредности за полињата од Dublin Core стандардот како наслов, предмет, опис, креатор, извор, права, формат, тип на ресурс итн.

Прозорецот “Item Type Metadata” (Слика 6) нуди внесување вредности на полињата за метаподатоци на Item-от како тип, оригинален формат, димензии и други опции кои се менуваат во зависност од форматот. Во зависност од типот на Item-от, ни се прикажуваат различни полиња за внес на потребните метаподатоци.

Во овој случај ние имаме внесено тип – „Still Image“, што ни ги има овозможено полињата “Original Format” и “Physical Dimensions” кои соодветно се и пополнети.

Слика 6 - Уредување на Item (Прозорецот “Item Type Metadata”)

Прозорецот “Files” (Слика 7) ни ја нуди опцијата внесување на фајл (може да биде слика, документ, аудио, видео или некој друг тип на фајл) за посетителите на страницата да можат да го симнат на својот уред. Еден Item може да содржи повеќе фајлови.

Слика 7 - Уредување на Item (Прозорецот “Files”)

Прозорецот “Tags” (Слика 8) овозможува внесување на тагови (зборови или фрази) за категоризација на item-ите и полесно пребарување во страницата.

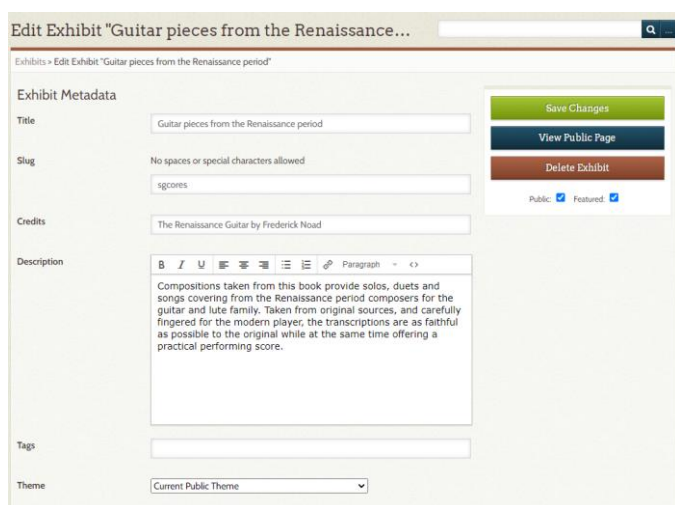
Во овој случај за нашиот Item “Jacob Wrestling with the Angel” ние имаме внесено повеќе тагови вклучувајќи го името на самиот фајл, авторот, некои клучни зборови, работи што асоцираат со него итн. кои ќе помогнат во полесно наоѓање на истиот според нашите потреби.

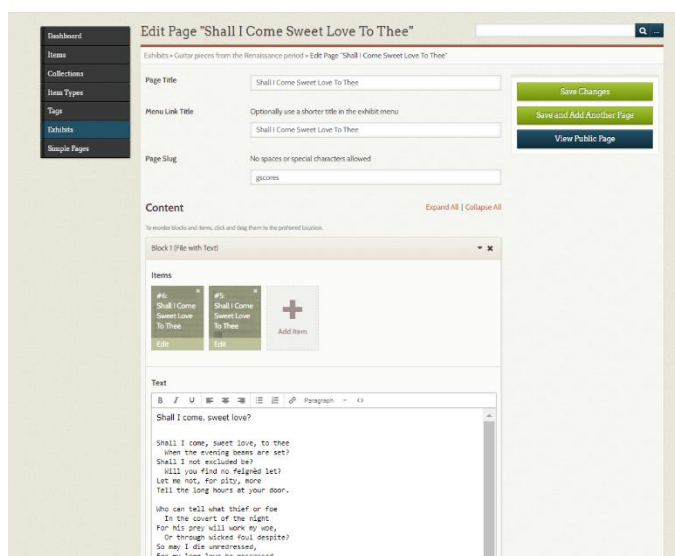
Слика 8 - Уредување на Item (Прозорецот "Tags")

В. Креирање и уредување на "Exhibit"

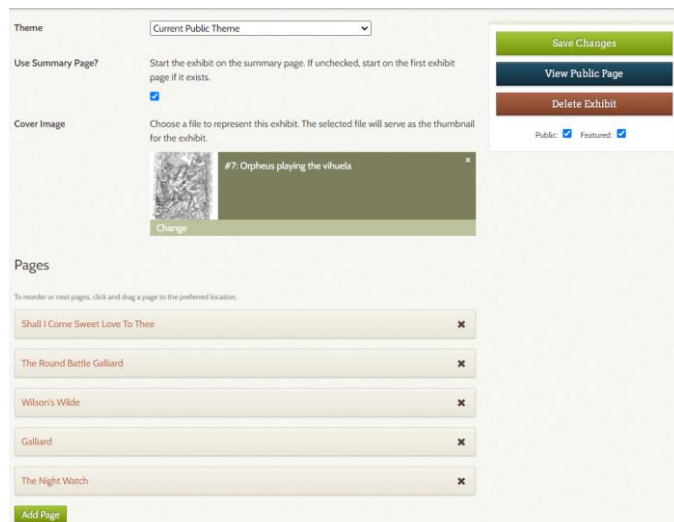
Внесување на метаподатоци за полињата при креирање на Exhibit како наслов, slug, опис, тагови и додавање на страници во истата кои се прикажуваат на воведната страна на Exhibit-от.

Слика 9 - Внесување на метаподатоци при креирање на Exhibit

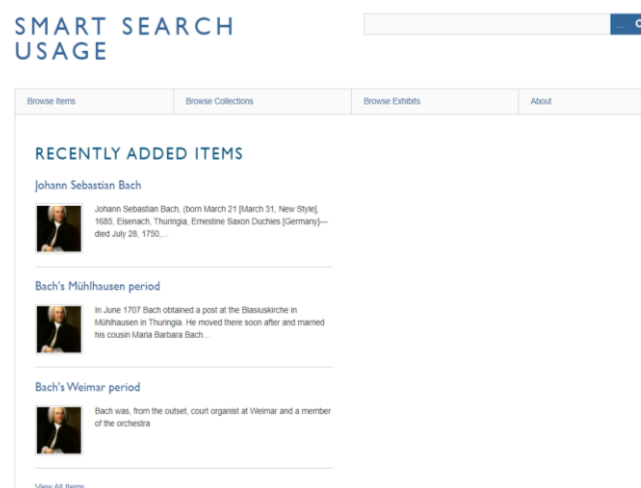

Слика 10 - Додавање на една страна во изложбата со наслов "Shall I Come Sweet Love To Thee"

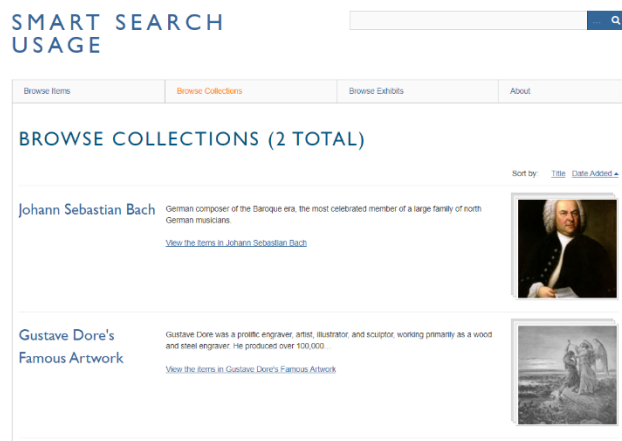
Слика 11 - Приказ на сите додадени страни во самиот Exhibit

Г. Приказ на креираната страна

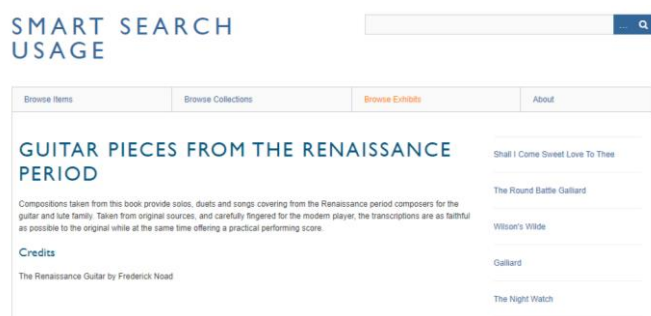
Слика 12 - Најново поставени Item-и кои вклучуваат наслов и краток опис

Приказ на Колекциите, информации како име, краток опис и линк кој ни овозможува пристап до листата на предмети.

Слика 13 - Приказ на Колекциите

Приказ на изложбите, информации како име, опис за она што го содржи во неа и линкови и имиња за сите Items што ги содржи

Слика 14 - Приказ на изложбите

II. ДВА ТИПА НА ПРЕБАРУВАЧИ

A. Basic Search

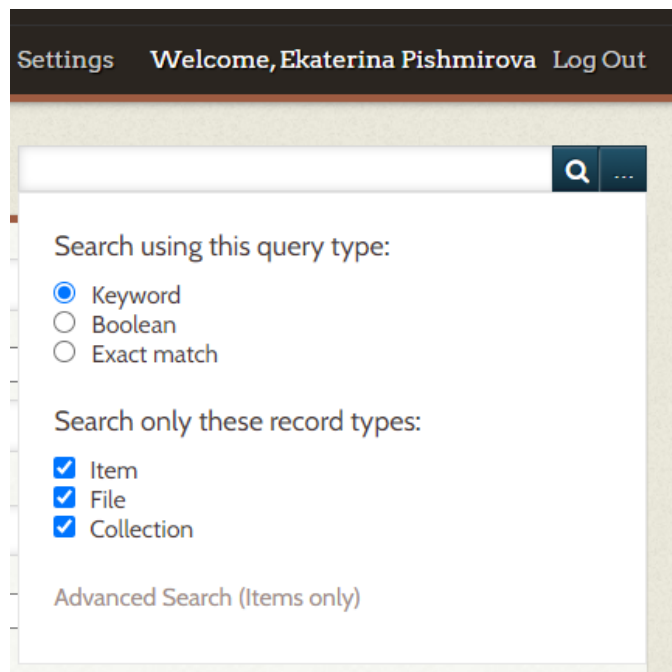
Овозможува менување на опциите за пребарување кои може да ги користат и корисниците и администраторите на страната (Слика 15). Можност да обележиме едно од понудените типови на пребарувања, а едно или повеќе од понудените типовите на записи.

Основни опции за пребарување:

- Keyword
- Boolean
- Exact Match

Основни опции за пребарување низ типовите на записи:

- Item
- File
- Collectionна

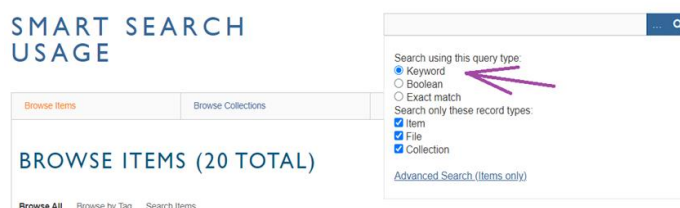

Слика 15 - Basic Search Пребарувач

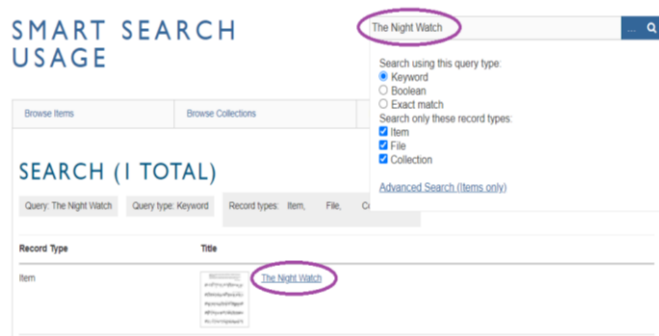
➤ Basic Search: Keyword Пребарувач

Прв избор ни е пребарување по Клучен Збор односно Keyword – како наједноставен метод на пребарување (Слика 16).

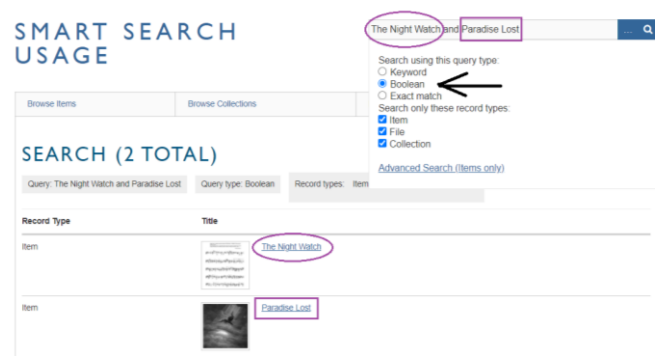
Ова пребарување ни дава многу можности да го добиеме тоа што го сакаме. Пребарува во тагови, наслови, описи, текст кој сме го ставиле во објектот, автор итн. Затоа е познат како генерален пребарувач.

Слика 16 - Keyword Пребарувач

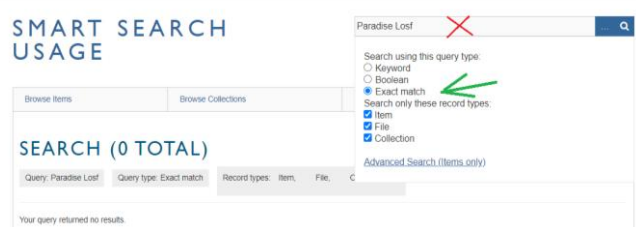
Слика 17 - Пребарување по име на Item, резултат истиот тој Item

Слика 19 - Од двете впишани вредности, пребарувачот ги наоѓа и двете

➤ Basic Search: Exact Match Пребарувач

Трет избор ни е пребарување по Точно совпаѓање односно Exact match (Слика 20/21) – кое ги пронаоѓа само точните совпаѓања со зборот или фразата која ја пребаруваме.

Слика 20 - Внесено име на Item каде последната буква ни е згрешена, со што согледуваме дека Item-от не ни е пронајден

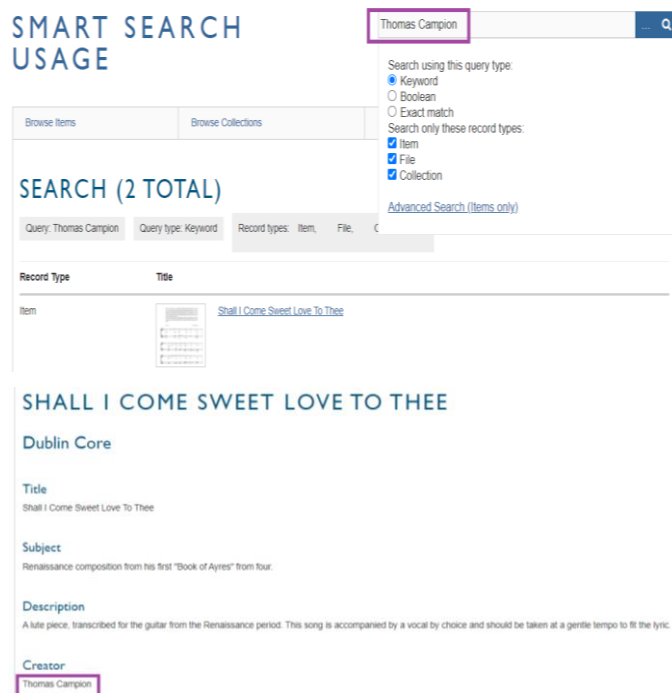
Слика 21 - Додека при целосно точен внес на податоци го добиваме точниот Item кој го имаме побарано

➤ Basic Search: Boolean Пребарувач

Втор избор ни е пребарување по Boolean вредност (Слика 19) – кое од 2 внесени вредности ни ги пронаоѓа совпаѓањата со зборовите или фразите кои ги пребаруваме и се изведува со додавање на операторите AND и NOT помеѓу нив.

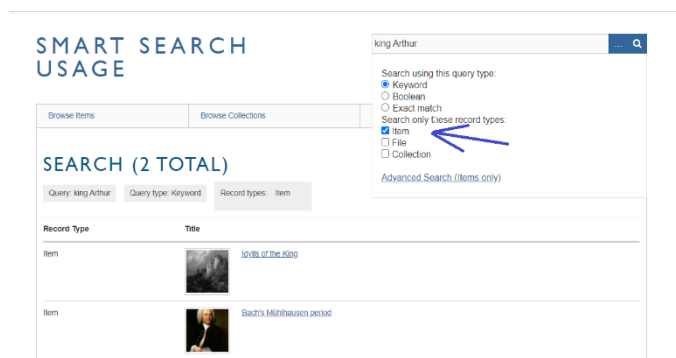
➤ Basic Search: Опции за пребарување низ типовите на записи

Кога пребаруваме низ item, можни опции за пронаоѓање на клучниот збор ни се метаподатоците кои се вклучени во самите Items.

Слика 18 - Пребарување на име и негово пронаоѓање во Item-от даден како резултат (во полето “Creator”)

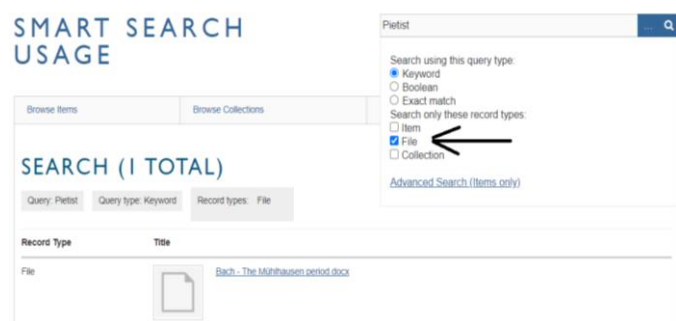
Во примерот (Слика 22) пребаруваме збор кој претпоставуваме дека може да е таг, со што од дадените резултати можеме да заклучиме дека е дел од двата Item-и.

Слика 22 - Пребарување низ Items

Кога пребаруваме низ file, можни опции за пронаоѓање на клучниот збор ни се податоците вклучени во фајловите кои ги имаме додадно во нашите Items.

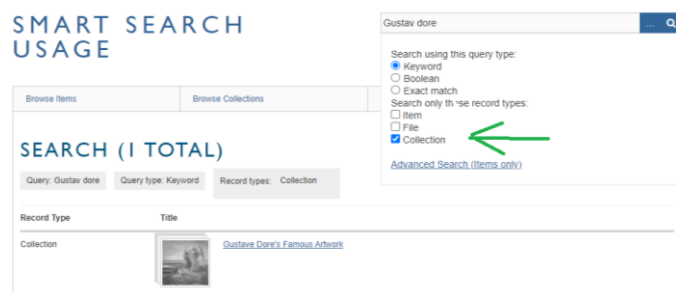
Во примерот (Слика 23) пребаруваме збор кој се наоѓа во описот на самиот фајл (даден како резултат) што го имаме додано во item-от.

Слика 23 - Пребарување низ Фајлови

Кога пребаруваме низ collection, можни опции за пребарување на клучниот збор ни се метаподатоците додадени во самите Колекции.

Во примерот (Слика 24) пребаруваме име кое е дел од самиот наслов на изложбата, исто така и дел од таговите на истата.

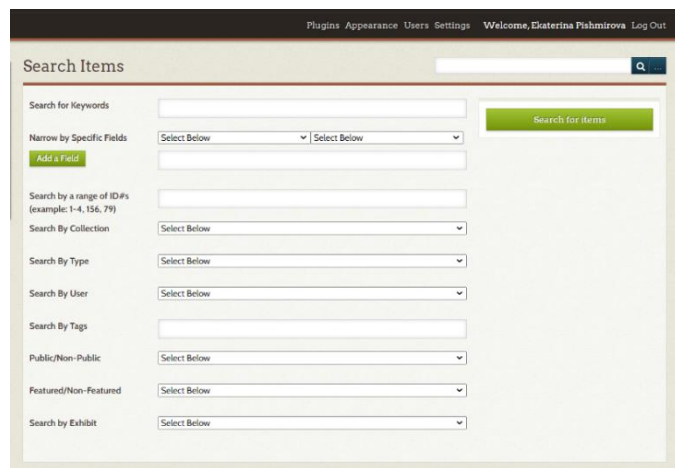
Слика 24 - Пребарување низ Колекции

Б. Advanced Search

Овозможува пребарување стриктно низ Item-ите, нуди голем број на опции и дозволува пополнување само на тие полиња што ни требаат со што ни овозможува покомплексно и поточно пребарување низ додените Item-и (Слика 25).

Менито кое ни се отвора при Basic Search на долниот дел содржи линк до Advanced Search делот.

Со кликање на копчето „Search for Items“, без разлика на колку и кои полиња ги имаме пополнето ни дава резултатите од пребарувањето.

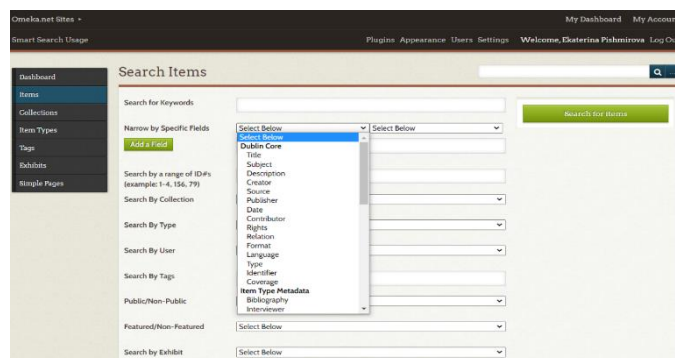

Слика 25 - Advanced Search

➤ Advanced Search: Narrow by Specific Fields

Оваа опција содржи 2 dropdowns, а тие се следниве:

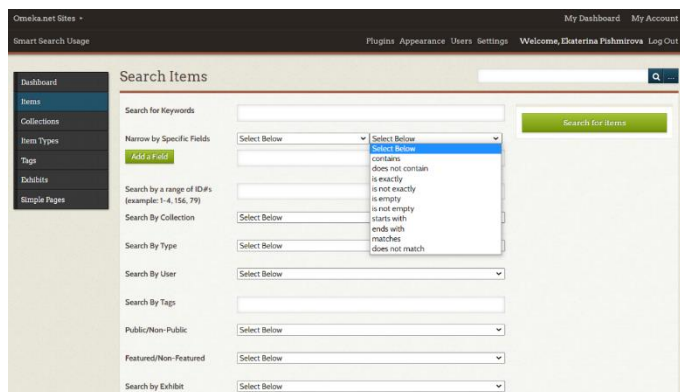
Во првиот dropdown (Слика 26) можеме да одбереме вредности од Dublin Core стандардот и метаподатоците од Item Type.

Слика 26 - Narrow by specific fields (1 dropdown)

Во вториот “dropdown” (Слика 27) можеме да одбереме некоја од понудените опции, во зависност на она што највеќе би можело да ни помогне.

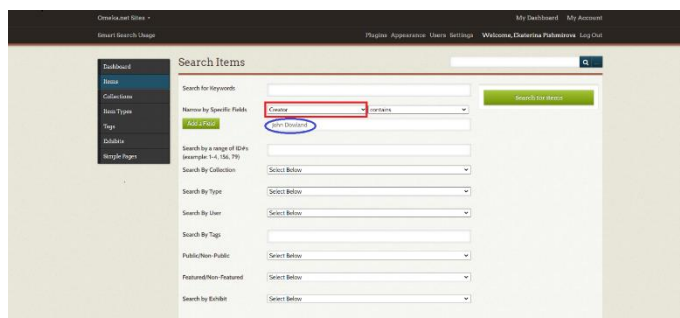
Понудените опции се: “contains”, “does not contain”, “is exactly”, “is not exactly”, “is empty”, “is not empty”, “starts with”, “ends with”, “matches”, “does not match”.

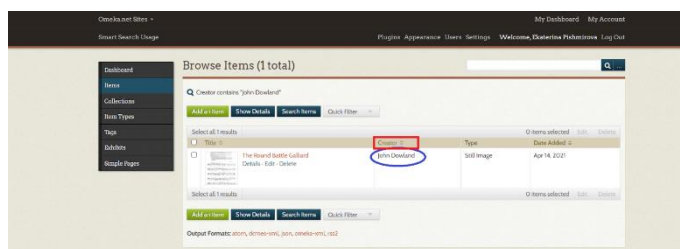
Слика 27 - Narrow by specific fields (2nd dropdown)

Постои и опција “Add a field” која овозможува проширено пребарување. Неговата функција е да користи и помогне во пронаоѓање на поконкретен елемент користејќи ги податоците од 2те полиња (со AND) или било кое од полињата (со OR).

Третото поле е поле за текст каде внесуваме податоци кои ни се потребни за пребарување.

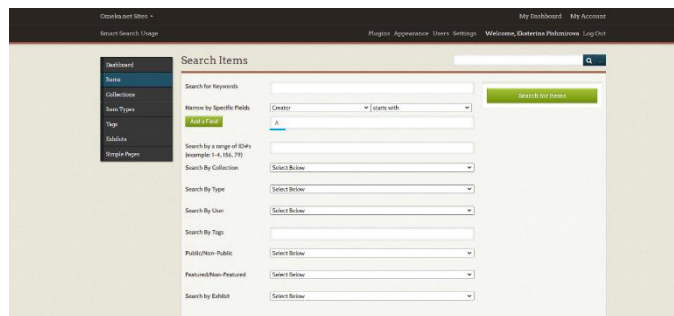
Слика 28 - Narrow by specific fields (Example 1)

Слика 29 - Narrow by specific fields (Example 2)

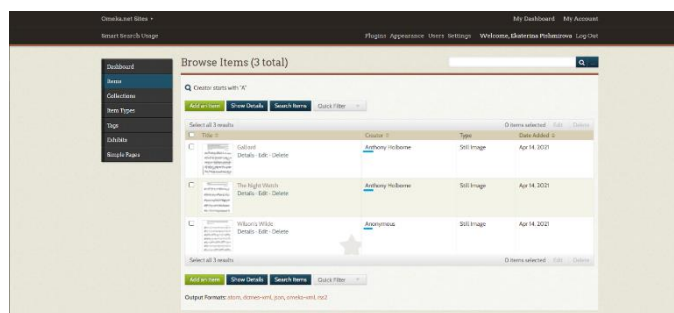
Во првото поле (Слика 30), внесуваме вредност “Creator”, а во второто поле ја избираме опцијата “starts with”.

Во полето за текст, ја внесуваме буквата А (да речеме тој што пребарува знае само дека името на авторот започнува на буквата А).

Слика 30 - Пребарување според буквата А

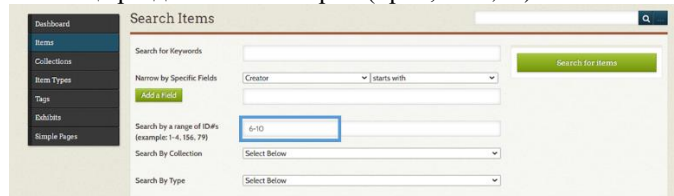
Според примерот (Слика 31), имаме пронајдено 3 предмети кај кои името на авторот започнува со буквата А.

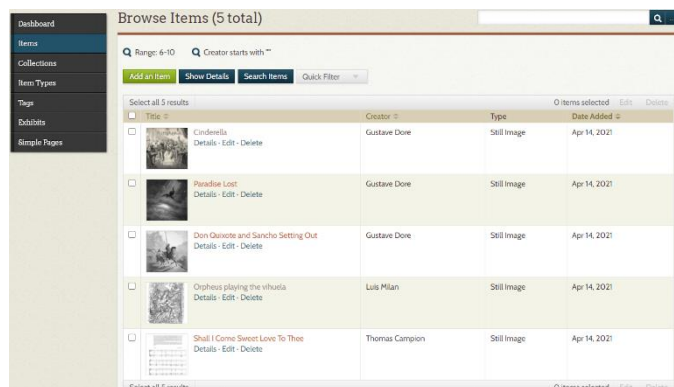
Слика 31 - Резултати од пребарувањето според буква А

➤ Advanced Search: Search by range of IDs

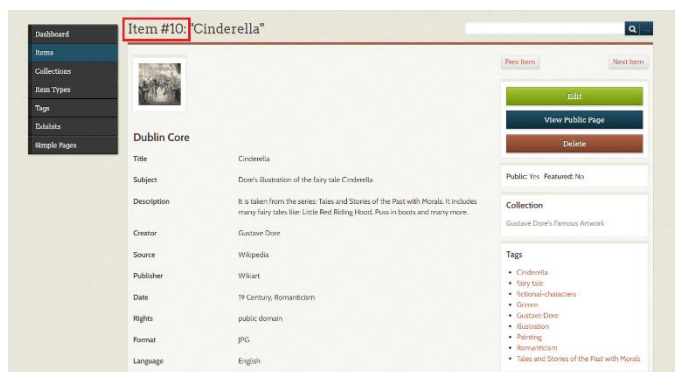
Текст поле каде може да се пребарува по ID на Item (Слика 31). Може да се претстави опсег (пр. 6-10) или секвенца разделена со записки (пр. 1,5 – 7,11).

Слика 32 - Search by range of Ids (6-10)

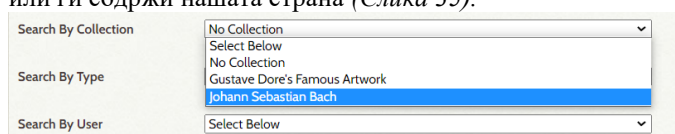
Слика 33 - Резултати од пребарувањето

Слика 34 - One of the Items ID Number

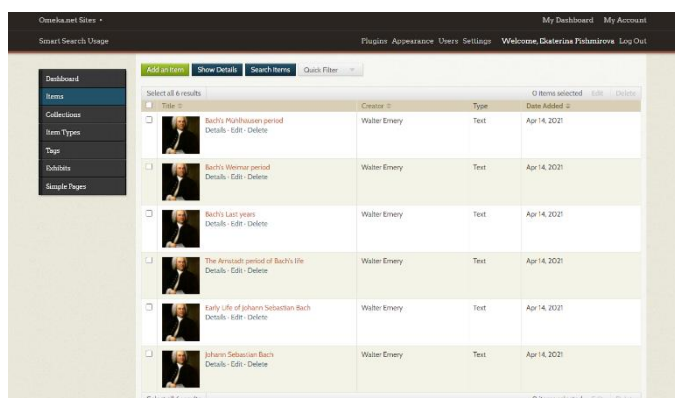
➤ Advanced Search: Search by Collection

Ова поле ни овозможува “dropdown” мени кое како опции ни ги претставува сите колекции кои сме ги додале или ги содржи нашата страна (Слика 35).

Слика 35 - Search by Collection

Со избор на една од дадените колекции, ни се прикажуваат сите Items кои таа колекција ги содржи (Слика 36).

Слика 36 - Колекции прикажани од пребарувањето

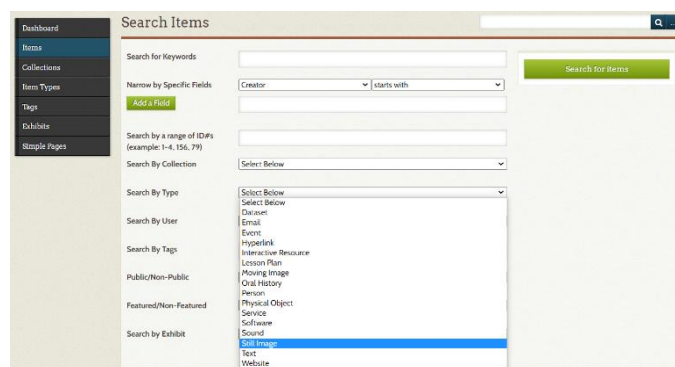
➤ Advanced Search: Search by Type

Ова поле ни овозможува “dropdown” мени кое ни нуди повеќе опции од типовите на податоци кои ги имаме поставено на нашата страна (Слика 37).

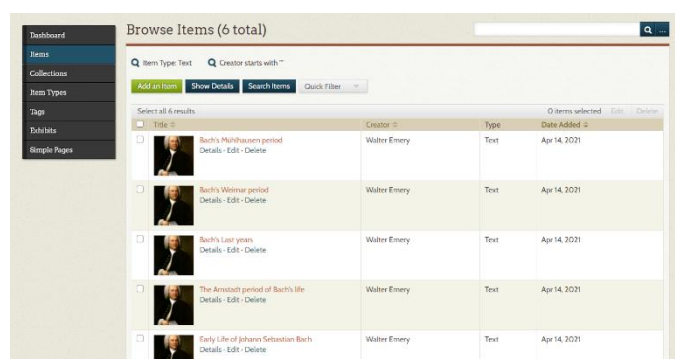

Слика 37 - Search by Type

Со избор на една опциите, ни се прикажуваат сите Items кои се од тој тип (Слика 38).

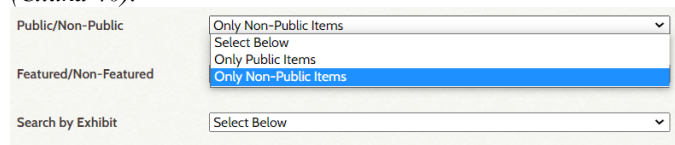
Слика 38 - Search by Type

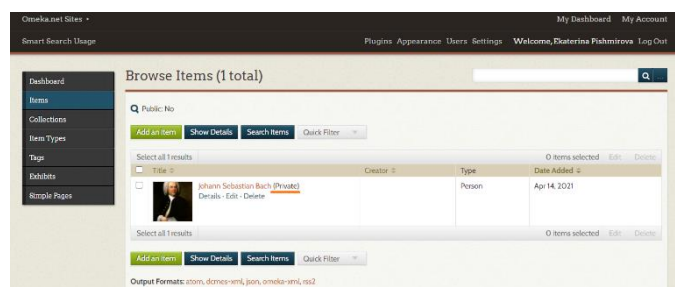
Слика 39 - Прикажување на сите items од тој тип

➤ Advanced Search: Public/Non-Public

Ова поле ни овозможува “dropdown” мени кое ни нуди да одбереме помеѓу опциите “Public” или “Non-Public” за приказ на податоци соодветно поставени на нашата страна (Слика 40).

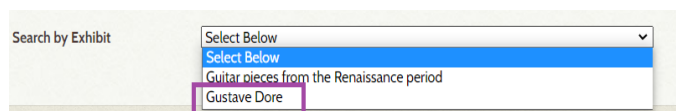
Слика 40 - Public/Non-Public

Слика 41 - Прикажување на Private Item

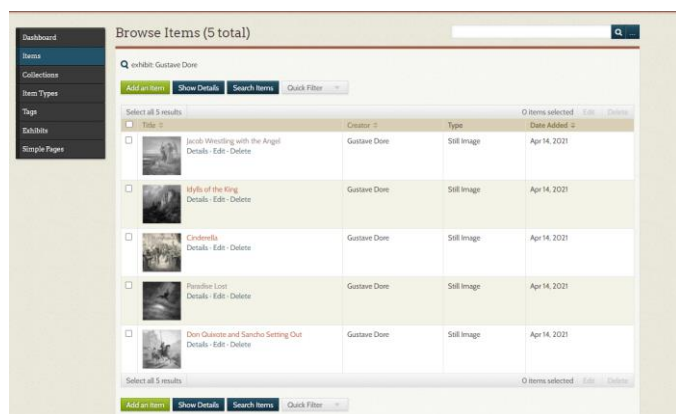
➤ Advanced Search: Search by Exhibit

Ова поле ни овозможува “dropdown” мени кое како опции ни ги претставува сите изложби кои сме ги поставиле или ги содржи нашата страна (Слика 42).

Слика 42 - Search by Exhibit

Со избор на една од дадените изложби, ни се прикажуваат сите Items кои таа изложба ги содржи (Слика 43).

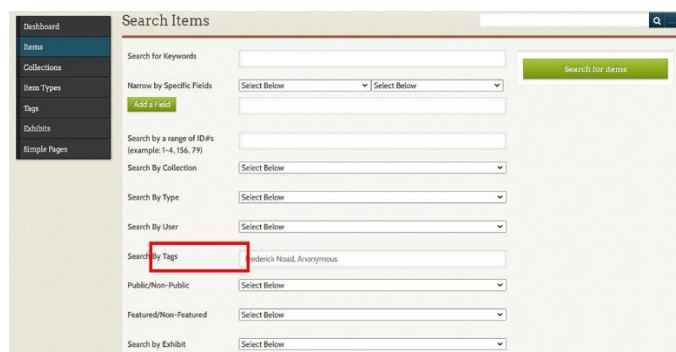

Слика 43 - Exhibits прикажани од пребарувањето

➤ Advanced Search: Search by Tags

Текст поле во кое може да се впишат еден или повеќе зборови или фрази кои содржат, опишуваат или пак се поврзани со нешто од посакуваното пребарување (Слика 44).

Пребарување кое ги содржи таговите поставени на самите документи односно објекти.

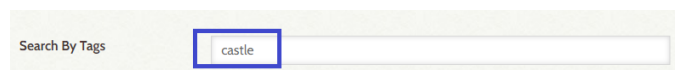
Слика 44 - Search by Tags

Во следниов пример пребаруваме 2 збора, односно автори, исходот ни е дело кое ги содржи и двата тагови во себе (Слика 45).

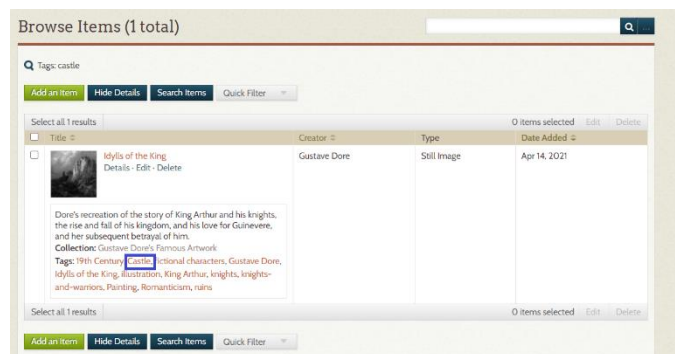
Слика 45 - Резултати од пребарувањето

Во следниов пример (Слика 46) пребаруваме 1 збор, кој ни претставува tag тоа е зборот “castle”.

Слика 46 - Пребарување според зборот castle

Гледаме дека дека имаме 1 резултат (Слика 47), тоа ни е дело кое доколку кликнеме на “Show Details” можеме да видиме дека го содржи овој tag во себе.

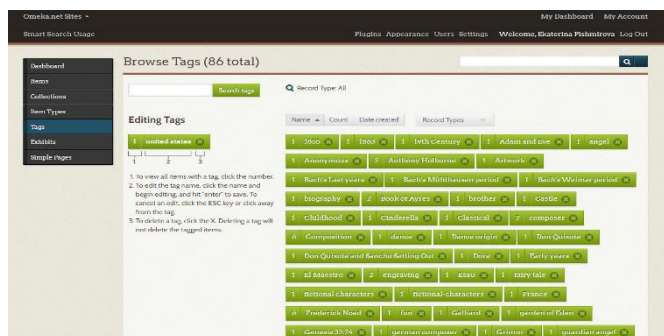

Слика 47 - Пример Item кој го содржи тагот Castle

➤ Tags

Постојат можности за прегледување, пребарување низ таговите (според датум, број, име и тип) и уредување односно менување на истите (Слика 48).

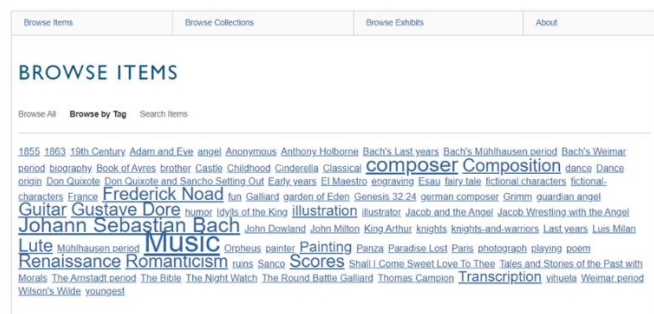
Опцијата “Editing tags” – нуди прегледување според број, менување со кликање на самиот tag и бришење на tag.

Слика 48 - Таговите прикажани на страната на администраторот

Нуди прегледување на сите тагови, пренос до даден Item со кликање на тагот и пребарување низ таговите (Слика 49).

SMART SEARCH USAGE

Слика 49 - Таговите прикажани на самата страната за пристап на корисниците

ЗАКЛУЧОК

Омека е бесплатна, open-source, страна за дигитално објавување за научници, библиотекари, архивисти и културни ентузијаста. Објавува архиви, колекции, изложби, наставни материјали и овозможува начини на комуникација на корисниците со креираната страница.

Омека е дизајнирана имајќи ги предвид не-ИТ специјалистите, овозможувајќи им на корисниците да се

фокусираат на содржината и интерпретацијата, наместо на програмирање.

Пред започнување на изградба на веб-страница на Омека, корисно е да скицирате рамки на вашата нова страница за помош во планирањето на содржината на вашата страни и со тоа да утврдите како сакате публиката да има пристап и да ја користи таа содржина на веб-страницата.

Веб страната ни овозможува напреден пребарувач со многу опции (пр. By Tags, by Exhibit, by Collection...) кои ни овозможуваат полесно и поконкретно пронаоѓање на предметот кој ни е потребен.

За време на создавањето на стараницата добивме голема опширност (пр. Plugins) со која можевме да создадеме убаво прикажана страница за корисниците.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- [1] “Smart Search Usage”, нашата страна: <https://smartsearch.omeka.net/>
- [2] Creative Commons Attribution-NonCommercial 2.0 Generic License, “Omeka Classic User Manual”. Retrived from: <https://omeka.org/classic/docs/>
- [3] UC Santa Cruz, “Omeka Exhibit Building”. Retrived from: <https://guides.library.ucsc.edu/>